

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93
e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

Голові Житомирської міської ради
10024, м. Житомир,
майдан ім. С. П. Корольова, 4/2

Державною регуляторною службою України (далі – ДРС) в межах повноважень, наданих статтею 30 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 № 1160 (далі – Закон № 1160) та Положенням про Державну регуляторну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2014 № 724, розглянуто рішення виконавчого комітету Житомирської міської ради від 06.09.2017 № 801 «Про внесення змін до Положення про порядок встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг на території м. Житомира, затвердженого рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 16.10.2013 № 491» (далі – Рішення № 801 та Рішення № 491).

За результатами опрацювання ДРС встановлено наступне.

Даними Рішеннями передбачається встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг на території м. Житомира та регламентується часовий період, протягом якого суб'єкт господарювання здійснює таку діяльність.

Відповідно до вимог статті 30 Закону України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, а до делегованих повноважень – встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності.

У свою чергу, на сьогодні торговельна діяльність регулюється Господарським і Цивільним кодексами України, Законом України «Про захист прав споживачів», Порядком провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживачів (далі – Порядок), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833, та іншими актами законодавства.

Державна регуляторна служба України

ВИХ №10112/0/20-17 від 16.11.2017

Так, пунктом 13 Порядку визначено, що режим роботи торговельного об'єкта та закладу ресторанного господарства, що належать до комунальної власності, встановлюється органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства.

Згідно з пунктом 1.7 Правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, затвердженого наказом Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України від 24.07.2002 № 219, на фасаді приміщення закладу (підприємства) ресторанного господарства повинна розміщуватися вивіска із зазначенням його типу (класу), назви, найменування суб'єкта господарської діяльності та режиму роботи. Режим роботи закладу ресторанного господарства встановлюється суб'єктом господарювання самостійно, а у випадках, передбачених законодавством, за погодженням з органами місцевого самоврядування.

Варто зазначити, що погодження на встановлення режиму роботи підприємств, установ та організацій сфери обслуговування відсутнє у Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2012 № 3392-VII.

Крім того, Рішенням № 801 передбачено, що заява для встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг в нічний та денний час подається та реєструється в Центрі надання адміністративних послуг Житомирської міської ради. Разом з цим, визначено строк розгляду даної заяви, який становить 30 днів.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про адміністративні послуги», яка регламентує основні вимоги до регулювання надання адміністративних послуг, виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються:

- 1) найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання;
- 2) суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги;
- 3) перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги;
- 4) платність або безоплатність надання адміністративної послуги;
- 5) граничний строк надання адміністративної послуги;
- 6) перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги.

Адміністративні послуги визначаються виключно законом.

Зауважуємо, що відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

З огляду на зазначене, основні вимоги встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг мають бути визначені на рівні Закону.

Таким чином, режим роботи об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг встановлюється суб'єктами господарювання самостійно, а у вищезазначених випадках, передбачених законодавством, орган місцевого самоврядування має звертатися до суб'єкта господарювання з метою погодження режиму роботи, а не навпаки.

Крім того, пункт 8 Рішення № 801 передбачає надати суб'єктам підприємництва, яким встановлено режим роботи об'єкта в нічний час, шестимісячний строк на встановлення камер відеоспостереження та надання департаменту економічного розвитку міської ради відповідної інформації.

Зі змісту даної норми випливає, що суб'єкт господарювання, яким встановлено режим роботи в нічний час, повинен встановити камери відеоспостереження як всередині приміщенні так і ззовні. Однак, таке відеоспостереження передбачає порушення конституційних прав як відвідувачів об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг, так і прав самих працівників.

Відповідно до частини першої та другої статті 32 Конституції України, ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Крім того, не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Зазначені вимоги Конституції України кореспондуються у статті 302 Цивільного кодексу України, якою визначено, що збирання, зберігання, використання і поширення інформації про особисте життя особи без її згоди не допускається, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Статтею 307 Цивільного кодексу України передбачено, що фізична особа може бути знята на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку лише за її згодою. Згода особи на знімання її на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку припускається, якщо зйомки проводяться відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру. Наразі, існують виключення, відповідно до яких знімання фізичної особи на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, в тому числі таємне, без згоди особи може бути проведене лише у випадках, встановлених законом.

На конституційному рівні (стаття 43) також закріплено, що кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці. Відеозйомка трудового процесу – це одна з умов праці. В цьому випадку Кодекс законів про працю (ст. 29 КЗпП України), зобов'язує роботодавця проінформувати працівника під розписку про умови праці. Між іншим, приховане відоспостереження заборонено не лише на робочому місці, а й у громадських місцях. Згідно з постановою Європейського суду із прав людини від 24 червня 2004 р. кожна людина має свою особисту зону інтересів, що є недоторканою навіть у робочий час.

Також, відеоспостереження підпадає під норми Закону України «Про захист персональних даних», і працівник, за яким ведеться спостереження, має бути про це проінформований і дати свою згоду.

Отже, на сьогодні в вищезазначеному законодавстві відсутні положення щодо основних вимог до регулювання режиму роботи об'єктів торгівлі, закладів ресторанного господарства та сфери послуг в нічний та денний час, а також, жодним нормативно-правовим актом не передбачено обов'язку щодо встановлення камер відеоспостереження суб'єктами господарювання.

За таких обставин, Рішення виконавчого комітету Житомирської міської ради № 801 та № 491 містять ознаки невідповідності вимогам законодавства та

суперечать принципам державної регуляторної політики, зокрема, доцільності, адекватності та збалансованості, оскільки відсутня визначена законодавством обґрунтована необхідність відповідного регулювання, а також наявна невідповідність форм державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми.

Згідно з абзацом 9 частини другої статті 30 Закону № 1160 до повноважень уповноваженого органу щодо здійснення державної регуляторної політики, серед іншого, віднесено звернення до органів та посадових осіб місцевого самоврядування, з поданням про скасування або зупинення дії регуляторних актів, що суперечать принципам державної регуляторної політики або прийняті з порушенням вимог цього Закону.

Підсумовуючи наведене вище, пропонуємо скасувати Рішення виконавчого комітету Житомирської міської ради № 801 та № 491.

Про результати просимо повідомити ДРС у встановленому законодавством порядку.

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К. М. Ляпіна